

door mijn dagelijksche fijne werk zoo veele Jar:.. heel veel Leezen en schrijven enz.: dit een en ander heeft mijn gezicht veel verzwakt en verminderd en ook dunkt het mij, dat het weijnige 't welk mij over is gebleven, de avondschemering is van dien dag, waar op ik mijne oogen voor altoos sluijten zal".

Die dag was gelukkig nog verre toen Klaas van Voorst uit eigen waarneming kon beschrijven wat het jaar 1779, nu twee eeuwen geleden, te bieden had. Hij was toen 34 jaar en ofschoon niet duidelijk is of hij toen ook feitelijk al met zijn "kleine opstel" was begonnen, duidt zijn algemene inleiding er op dat de glorie-tijd van de stad al lang voorbij was. Zij was immers "door Hare Nagebure en Verwaarlosing Harer Eijgen Regenten door afvordering van ongewone Lasten in 't gemeen en het bevorderen Hunner eigen Intrest in 't bizonder in een deplorable staat van Declinatie en Ruïne gekomen." Overigens telde Hoorn aan het einde van de 18e eeuw (oktober 1795) méér inwoners (9551) dan Alkmaar (8373) en geeft de kroniek inzake de stadswaag een economisch cijfer van belang: in 1786 werden er in totaal op de marktdagen 9193 stapels kaas gewogen met een gewicht van liefst vier en een half miljoen (4.528.405) ponden.

Terug naar de jaarwisseling 1778-79: "De Laatste dag van dit Jaar 1778 en wel principaal 's-avonds was er heel Slegt weer van regen en windt, 's-avonds tusschen 6 en 7 Uren woelij het een Vliegende Storm, verzeldt van donder en Weerligt. Ja, het was zulk een verschrikkelijk Onweer daar ieder bang van wierdt en ging dien avond en Nagt zoo voort tot 's Nagts en 2 Uuren Wanneer de Windt uijt het ... (die windrichting heeft Klaas niet ingevuld) nog veel verschrikkelijker verhefte en was doen een geweldige Swaare Storm, niet alleen hier of over gantsch Nederland maar bijna over gantsch Europa, Ja zelfs op die tijdt heel in de West-Indiën, zoo dat daar door veele schepen bleven en verongelukten, buijten dat er veele schade voorviel aan Huijzen, Molens en Z.

Hierop volgden een heele Zagte Winter, naauwlijks kwam 'er zoo veel ijs in 't water dat het voor een schaatsrijder iets te betrouwen was, en duurde nog heel kort, dog in Jann. hebben de Schuljten nog een Week of drie ongeleijt, maar zedert zonder hinder gevaaren, en was doe voort Zulk ongemeen Zagt, Mooij droog Winter Weer, dat geen Menschen, ja de alleroudste zulks geheugen mogten beleeft te hebben. Zoo dat de Termometer,

als wij eenige weijnige dagen in Jann. uijtsonderen in deze Winter Nauwlijks op het vriespunt gestaan heeft".

Van Voorst vervolgt: "Een gedeelte van de Maant Jann., Febr. en wel tot Maart viel er (ten minsten in deze Contrie) geen regen of sneeuw en was ook al die tijdt zeer weijnig Wint. Zelfs was er door het lange drooge weer in deze Stadt en ook op veele andere plaatze groot gebrek aan regenwater. Ja dit Allernodigste artikel was toen zo noop" (een in onbruik geraakt oud Noordhollands woord voor schaars en gebrekkig, dat men zelfs bij Van Dale vergeefs zoekt), zo noop dus "en weijnig als men zoo in 't voorjaars saijsoen hier nooit beleeft hadde. En alhoewel dr eene burger den andere hier meede gerijfden, zoo wierden de bakken leeg en haast ider een verleegeen. Voor in de maant Maart kwam er een schip met Vegtwater aan of in deze stad, daar veele gingen kopen voor 2 duijt de emmer. Maar was lange het beste niet. Ook mosten de molens door de geduurige stiltens heel veel stilstaan om na de wind te wagten, zoo dat de bakkers zomtjids bij gebrek van meel niet konden bakken".

Zo was het hier twee eeuwen geleden, en tot zo ver Klaas van Voorst in deze aflevering. Zijn werk noodt stellig tot veelvuldiger citeren, want wat hij over de gesteldheid van weer en wind te vertellen heeft, hoe belangrijk voor het toenmalige dagelijks leven ook - geen water, geen brood - is nog maar een begin.

J.M. Onstenk

WERKGROEP ARCHIEFONDERZOEK

Deze werkgroep, die nu 13 leden telt, doet voornamelijk in archieven een onderzoek naar de geschiedenis van de Italiaanse Zeedijk, in 1648 aangelegd en bebouwd door reders en schippers die vooral op Italië handelden.

Uit de archieven worden gegevens opgediept over de panden en hun eigenaars en bewoners en over de straat in het algemeen.

De groepsleden volgen thans een cursus archiefonderzoek en krijgen in het seizoen 1979/1980 een cursus in het lezen van oudschrift, zodat zij ook in oudere archieven naar gegevens over de Zeedijk kunnen speuren.

Er kunnen nog enkele mensen in de groep geplaatst worden, tot een maximum van 20. U kunt zich daarvoor bij mij opgeven: telefoon: 31234 (toestel 125 of (thuis) 10022.

Leo Hoogveen